

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.137/2019/5.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője: Dr. Imre György ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. Marsi Edit ügyvéd

A per tárgya: közalkalmazotti jogviszony megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.21.156/2018/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.630/2017/23.

Rendelkező rész

A Kúria a Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.21.156/2018/4. számú ítéletének azon rendelkezését, amelyben helybenhagyta a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.630/2017/23. számú ítéletének az alperest 8 havi felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 2.264.000 forint megfizetésére kötelező rendelkezését az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a pert a felmentés jogellenessége és jogkövetkezményei tárgyában megszünteti. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet nem érinti.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon alatt fizessen meg az alperesnek 100.000.- (egyszázezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 135.840 (százharmincötezer-nyolcszáznegyven) forint elsőfokú, a 181.100 (száznolcvanezer-száz) forint másodfokú és a 226.400 (kettőszázhuszonhatezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes 1981-től ápoló-gondozó munkakörben állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél, 1987-ben vezetői megbízást kapott,

majd 2011-től megbízott vezető lett. A felperes 2016. évtől több alkalommal kívánt lemondani vezetői megbízásáról, amelyet azonban a polgármesterrel történő egyeztetést követően visszavont. 2016. október 14-én kelt és a polgármesteri hivatalba 2017. október 27-én érkezett levelében a felperes vezetői megbízásáról a véglegesség szándékával lemondott.

- [2] A munkáltatói jogkört gyakorló képviselő-testület a felperes lemondását megtárgyalta, majd a 74/2016. (XI.10.) számú határozatában azt tudomásul vette és megállapította, hogy a felperes lemondási ideje 2017. november 1-től 2016. december 31-ig tart. Ezen időpontig a felperes havi 80.000.- forint vezetői pótlékban részesült.
- [3] **T.Gy.** polgármester a felperes részére 2016. november 21-én gazdasági ügyintézői munkakört ajánlott fel, amit azonban a felperes a 2016. november 23-án kelt levelében visszautasított.
- [4] 2016. december 19-én **T.Gy.** a 2632-16/2016. számú határozattal a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) bekezdés e) pontjára hivatkozással 2017. január 1. napjától kezdődő 8 hónapos felmentési idővel 2017. augusztus 31. napjával megszüntette. A határozat indokolása kitért az intézményvezetői jogviszony kezdetére, a lemondás körülményeire, illetve a felajánlott munkakörre és annak visszautasítására. Részletezte a Kjt. szerinti felmentési időt és a végkielégítés mértékét.
- [5] Az alperes a felmentési idő havi kifizetésénél és a végkielégítés számításánál a felperes távolléti díját a 80.000.- forintos vezetői pótlék számítása nélkül állapította meg.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [6] A felperes a keresetében felmentési időre járó illetmény-különbözet jogcímén 640.000.- forint, végkielégítés-különbözet jogcímén 640.000.- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete kiegészítésében felmentése érvénytelenségének megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy az a Kjt. 25. § (2) bekezdés a) pontja és a Kjt. 30. § (1) bekezdésébe ütközően semmis. Állította, hogy a felmentési okiratot nem a munkáltató adta ki, mivel azt a polgármester írta alá és ... Község Önkormányzatával fennálló közalkalmazotti jogviszonyát szüntette meg. A felperes a felmentés semmisségére hivatkozással a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 29. § (5) bekezdésének alkalmazásával az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján 8 havi felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 2.264.000.- forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [7] Az alperes a felperes végkielégítés-különbözetre vonatkozó igényét elismerte, egyebekben a per megszüntetését, érdemben a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [8] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.630/2017/23. számú ítéletével kötelezte az alperest 640.000.- forint felmentési időre járó illetmény-különbözet és ezen összeg 2017. május 10-től számított késedelmi kamata, 640.000.- forint végkielégítés-különbözet és ezen összeg 2017. szeptember 1-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, valamint 8 havi felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 2.264.000.- forint megfizetésére.
- [9] Az elsőfokú bíróság a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező felmentés körében megállapította, hogy az alperes a Kjt. 30. § (1) bekezdésében nem szereplő okra alapította a jogviszonyt megszüntető intézkedését, továbbá azt **T.Gy.** polgármester a munkáltatói jogkört gyakorló képviselő testület döntése nélkül adta ki, ekként jogszabályba ütközik, így semmis. Álláspontja szerint ezért az Mt. 27. és 29. §-a, továbbá az Mt. 15. § (3) bekezdése alapján a munkáltatói felmentés érvénytelen, amelyre határidő nélkül lehet hivatkozni. A semmis munkáltatói jognyilatkozat esetében nem irányadó az alperes által hivatkozott Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában írt 30 napos keresetindítási határidő, ezért az alperes alaptalanul indítványozta a per megszüntetését. Az elsőfokú bíróság az Mt. 29. § (5) bekezdésében foglalt szabályozás alapján az alperest az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján 8 havi felmentési időre járó távolléti díj összegében marasztalta.
- [10] Az alperes fellebbezése alapján eljáró Nyíregyházi Törvényszék 4.Mf.21.156/2018/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta. Rögzítette, hogy az alperes fellebbezésével szemben az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárási szabályt nem sértett, amely indokolhatná a tárgyalás megismétlését, annak kiegészítését, avagy nagyobb terjedelmű bizonyítás lefolytatását, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésének nem volt helye.
- [11] A másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 235. § (1) bekezdésére figyelemmel nem értékelte az alperes által a fellebbezés mellékleteként benyújtott képviselő-testületi határozatot, mert álláspontja szerint nem volt megállapítható, hogy annak tartalma az elsőfokú ítélet meghozatalát követően jutott volna az alperes tudomására, ezért alapos ok nélkül nyújtotta be késedelmesen.
- [12] A törvényszék osztotta az elsőfokú bíróságnak a perbeli felmentés érvénytelenségére levont álláspontját. Rögzítette, hogy az Mt. 29. § (5) bekezdése külön szabályozza azt az esetet amikor a jogviszonyt megszüntető jognyilatkozat semmis, amely esetben - a munkáltató saját jognyilatkozatának sikeres megtámadását kivéve - az Mt. 82-84. §-ában foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. A jogszabály külön utalást azonban nem tartalmaz a keresetindítási határidőt szabályozó Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjára, amely rendelkezést a bírói gyakorlat értelmében nem lehet kiterjesztően értelmezni. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a jognyilatkozat semmisségére történő hivatkozás esetén lehetőség van az általános elévülési határidőn belüli igényérvényesítésre, így

nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság azzal, hogy a per megszüntetése iránti alperesi indítványt elutasította.

- [13] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes nem igazolta, mely szerint a felmentés a munkáltatói jogkört gyakorlótól származott volna. A perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a munkáltató intézkedése a jogszabályoknak megfelelt, az okirat csatolási kötelezettségének azonban az elsőfokú eljárásban kellett volna eleget tennie, e körben benyújtott okirati bizonyítéka a másodfokú eljárásban már nem volt figyelembe vehető.
- [14] A felperest a vezetői megbízása megszűnését követően eredeti munkakörében kellett volna foglalkoztatni, e szabályok a Kjt.-ben kőgensek, amelytől a felek megállapodás alapján sem térhettek el. A Kjt. tételes felsorolása tartalmazza a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésének lehetséges módjait, amelytől érvényesen nem lehet eltérni.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [15] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályú, a 8 havi felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 2.264.000.- forint, valamint perköltség megfizetésére kötelező rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozattal a Pp. 130. § g) -h) pontjára utalással a Pp. 157. § a) pontja alapján a per megszüntetését és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.
- [16] Az eljáró bíróságok a munkáltatói intézkedés semmisségét arra tekintettel állapították meg, hogy a munkáltatói jogkört az adott esetben nem a képviselő-testület gyakorolta, amely azonban nem felel meg a tényeknek és az egyéb peradatoknak. E körben a képviselő-testületi döntést tartalmazó határozat csatolását a másodfokú bíróság annak ellenére nem vette figyelembe, hogy **P.Sz.** alperesi intézményvezető tanúvallomásaiban erre kifejezetten utalt. Mindezek alapján a megállapított tényállás a Pp. 206. §-ába ütközően jogszabálysértő. A tényállás megfelelő feltárása esetén értékelni kellett volna a módosított keresetet is, amely szerint a felperes a pert nem a felmentést kiadó ... Község Önkormányzat Képviselő-testületével, mint munkáltatóval szemben terjesztette elő, amely okból a Pp. 130. § g) pontja és a Pp. 157. § a) pontja alapján szintén a per megszüntetésének lett volna helye.
- [17] Az első- és a másodfokú bíróság a munkáltatói intézkedés semmisségét arra is alapította, hogy annak indokolása nem felelt meg a Kjt. 30. § (1) bekezdésében foglalt egyik felsorolásnak sem. A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint azonban alapvető jogdogmatikai szabály, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetése esetére vonatkozó jogkövetkezmények alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a munkaviszony valamely alanya a munkaviszony megszüntetése során megszegi a megszüntetésre vonatkozó rendelkezéseket. A

dogmatika és a bírói gyakorlat sem tesz különbséget aszerint, hogy kógens vagy diszpozitív szabályt szegett meg a munkáltató a munkaviszony megszüntetése során. A perbeli esetben az elsőfokú ítélet a Kjt. kógens szabályának megszegésére is alapítja az érvénytelenséget, ugyanakkor a bírói gyakorlat számos olyan jogesetet ismer, amelyben a munkaviszony megszüntetésére irányadó kógens szabályok megszegésére tekintettel a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogcímén és igényérvényesítési határidejével indították a pereket.

- [18] A fellebbezésében foglaltakkal egyezően kifejtette, hogy amennyiben egy jognyilatkozat jogszabályba ütközik, úgy az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján semmisnek tekintendő, ha azonban egy munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozat ütközik jogszabályba, arra az esetre az Mt. 29. § (1) bekezdés értelemszerűen nem alkalmazható, erre tekintettel rendeli az Mt. 29. § (5) bekezdése az Mt. 82-84. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazását. Mindez nyilvánvalóan nem jelentheti azt, hogy a jogszabályba ütköző munkaviszony megszüntetések egyes esetekben érvénytelenek, más esetekben pedig jogellenes munkaviszony megszüntetésnek minősülnek. Az ilyen tartalmú elhatárolás ellentétes az alapvető dogmatikai szabályokkal.
- [19] Az eljáró bíróságok e körben figyelmen kívül hagyták az Mt. 27. § (3) bekezdésében foglaltakat is, amely szerint a semmis megállapodás érvénytelen, kivéve, ha ahhoz a rendelkezést megállapító munkaviszonyra vonatkozó szabály más jogkövetkezményt fűz. Amennyiben a „más jogkövetkezmény” alkalmazása az érvénytelenség alóli kivételt jelent, akkor az érvénytelenségre - semmisségre - meghatározott törvényi határidő nem lehet alkalmazandó szabály. A „más jogkövetkezmény” a jogellenes munkaviszony megszüntetéshez kapcsolt Mt. 82-84. §-ában foglalt szabályokat jelenti, az azok érvényesítésénél irányadó Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott 30 napos határidővel. Ennél fogva a perbeli esetben az egyébként jogellenesnek tekinthető munkáltatói felmentésre, mint jogszabályba ütköző, azaz jogellenes munkáltatói intézkedésre a jogellenes munkaviszony megszüntetés szabályait és az ehhez kapcsolódó Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt 30 napos keresetindítási határidőt kell alkalmazni, amelyet azonban a felperes elmulasztott.
- [20] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok ítéletei megfelelnek a jogszabályoknak, olyan eljárási szabálysértés pedig nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására érdemi kihatással lett volna. Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a felperesnek a keresetét ... Község Önkormányzat Képviselő-testületével, mint munkáltatóval szemben kellett volna megindítania. Álláspontja szerint a felperes munkáltatója az önkormányzat által létrehozott költségvetési szerv volt, a képviselő-testület, illetőleg annak képviselőjében eljáró

polgármester csupán a munkáltatói jogkör gyakorló volt.

- [21] Álláspontja szerint a munkáltató felmentési intézkedése a Kjt. 30. § (1) bekezdésébe ütközően semmis, mert az Mt. 27. § (1) bekezdése alapján munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközött, amelyre az érdekelt az Mt. 27. § (3) bekezdése szerint határidő nélkül hivatkozhatott. Az adott esetben az alperes semmis felmondása érvénytelen és ez alól nem kivételt állapít meg az Mt. 29. § (5) bekezdése, hanem az érvénytelenség jogkövetkezményeként rendeli el az Mt. 82-84. §-ában foglalt rendelkezések alkalmazását. Ez azonban nem jelent kivételt az alól, hogy a semmisségre az érdekelt határidő nélkül hivatkozhat és azt a bíróságnak hivatalból is észlelnie kell.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [23] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján a felperes vezetői megbízásáról történő lemondását követően a részére felajánlott új munkakört nem fogadta el, ezért közalkalmazotti jogviszonyát ... Község Önkormányzatának polgármestere felmentéssel szüntette meg.
- [24] Az eljáró bíróságok ítéletükben azt állapították meg, hogy az alperes felmentő intézkedését nem előzte meg a munkáltatói jogkört gyakorló képviselő-testület döntése, továbbá annak indokolása nem felelt meg a Kjt. 30. § (1) bekezdésében foglalt zártkörű felsorolásnak, ezért az jogszabályba ütközik, így semmis. Jogi álláspontjukra tekintettel jogszabálysértően elmulasztották az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjában előírt harminc napos keresetindítási határidő vizsgálatát.
- [25] Peradat, hogy az alperes a felmentő intézkedésben a jogorvoslati kiiktatást megtette és tájékoztatta a felperest, hogy a határozat ellen a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 30 napon belül kezdeményezhet munkaügyi jogvitát. A 2016. december 19-én kelt felmentés ellen azonban a felperes a keresetét csak hónapokkal később, 2017. október 6-án terjesztette elő.
- [26] Az Mt. az érvénytelenség körében külön szabályozza a semmisséget (Mt. 27. §), valamint a megtámadhatóságot (Mt. 28.§). Semmisnek tekinti azt a megállapodást, amely munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy munkaviszonyra vonatkozó szabály megkerülésével jött létre, avagy nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Az Mt. 15. § (3) bekezdése szerint az egyoldalú jognyilatkozatra a megállapodásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- [27] Az Mt. 27. § (3) bekezdése értelmében a semmis megállapodás érvénytelen, kivéve, ha ahhoz a rendelkezést megállapító munkaviszonyra vonatkozó szabály más jogkövetkezményt fűz.
- [28] A munka törvénykönyve X. fejezet 44. címe a munkaviszony (közalkalmazotti jogviszony) jogszabályba ütköző megszüntetéséhez nem a semmisség, hanem a jogellenesség jogkövetkezményét fűzi.
- [29] Az Mt. 29.§ (5) bekezdése a munkaviszony megszüntetésére irányuló

jognyilatkozat érvénytelenségére szintén speciális szabályt tartalmaz annak kimondásával, hogy ebben az esetben az Mt. 82-84. §-ában foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, azaz a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményét.

- [30] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helytállóan utalt arra, hogy jogdogmatikai szempontból nem tehető különbség a jogszabályba ütköző és a jogellenes munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozat között, hiszen a jogellenes jognyilatkozat is minden esetben valamely jogszabály megsértését, vagyis valamely tételes jogi rendelkezés előírásának megszegését jelenti. Az Mt. 29.§ (5) bekezdése erre az esetre az Mt. 82-84.§-ának, vagyis a jogellenes munkaviszony megszüntetés jogkövetkezményét rendeli alkalmazni, ezért a munkaviszony (közalkalmazotti jogviszony) megszüntetésének jogellenességével összefüggő keresetlevelet az Mt. 287.§ (1) bekezdés b) pontja szerint harminc napon belül kell előterjeszteni, amit a felperes az adott esetben elmulasztott.
- [31] Az eljáró bíróságok ezért jogszabálysértően állapították meg, hogy a Kjt. 30. § (1) bekezdésébe ütköző, valamint a polgármester által a munkáltatói jogkört gyakorló képviselő-testület felhatalmazása nélkül aláírt munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozat semmissége a keresetindítási határidőt felülírta és a jogellenesség jogkövetkezményei elévülési időn belül érvényesíthetőek.
- [32] A felperes a keresetlevelét a jogorvoslati határidőre történt figyelmeztetés ellenére több, mint 9 hónap elteltével nyújtotta be, ezért az elkésett.
- [33] A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet azon rendelkezését, amelyben helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest 8 havi felmentési időre járó távolléti díj jogcímén 2.264.000 forint megfizetésére kötelező rendelkezését, az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és a pert a Pp. 130.§ (1) bekezdés h) pontja és a Pp. 157.§ a) pontja alapján a felmentés jogellenessége és jogkövetkezményei tárgyában megszüntette. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet nem érintette.

A döntés elvi tartalma

- [34] Ha a közalkalmazotti jogviszony (munkaviszony) megszüntetése munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, az Mt. nem a semmisség, hanem a jogellenes munkaviszony-megszüntetés jogkövetkezményét rendeli alkalmazni.

Záró rész

- [35] A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási részkielégítésének megfizetésére.
- [36] A felperes munkavállalói költségkezdvezményére tekintettel az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [37] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése

alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. október 30.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke,	Szolnokiné dr. Csernay
Krisztina s.k.	előadó bíró,
Dr. Tánczos Rita s.k. bíró	